

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לג.

עין משפט
נר מצוה

כה א מיי פ"ח מהל'
עדות הל' ד סג
עשין קי טור ח"מ סי' לח:
בו ב ג מיי פ"ח מהל'
סנהדרין הלכה ב וין
לדמותה לדבר ממור לא
מלאמי בנימי שם מבוחר
רק כשהמור בו כסמס
מיתה פסק דהוי התרלה
היינו דהוי מתקבל עליו צין
מיתה ממורה כגון סקילה
ובין קלה אבל כשהמור בו
ממורה לד לא נתבאר שם
ועי' בתוספות להלכה פד"ה
ממאי וי' דגוימת הכתוב
הוא וי' :

תורה אור השלם

1. ארבעים יבנה לא יסוף
פן יסוף להביתו על אלה
מפיה רבה ונקלה אחיך
לענין: דברים כה ג
2. ויהי אם בן הבית
הרשע והפילו השפט
והכרה לפניו בדי רשעתו
במספר: דברים כה ב
3. ונתן האיש השבב
עמה לאבי הגער
חמשים פסח ולו יהיה
לאשה תחת אשר ענה
לא יוכל שלחה כל
קמו: דברים כב כט
4. ועשיתם לו כאשר
יגום לעשות לאחיו
ובערת הרע מקרבך:
דברים יט ט
5. משפט אהר יהיה
לכס פגר כאוהב יהיה בי
אני ו' אלוהים:
ויקרא כד כב
6. וכי יבצר אנשים ונגפו
אשה תרה ויצאו ולידיה
ולא יהיה אסון עגוש
יענש כאשר ישית עליו
בעל האשה ונתן
בפללים: שמות כא כב
7. ואם אסון יהיה
ונתתה נפש תחת נפש:
שמות כא כג

אלא אפשר לקוימי בבן גרושה או בבן חלוצה. ואם תאמר
אמאי לקו לעדות דבן גרושה הא הוי עדות שאין אמה
יכול להזימה ויש לומר דלא חשיב עדות שאין אמה יכול להזימה אלא
זמעדין על הטורפה דאי אפשר לקוימי בשום דבר לא בזמיתה
ולא בזמלקות דגברא קטילא צעו
למיקטל אבל הכא נתקיימה הזמה
זמלקות: **מביעי ליה לכדאביי**.
ואם תאמר כיון דליטריך תחת להך
דרשה א"כ מנא לן מיטב וי"ל דיליף
ממיתה או מכסף:

ועולא נפקא ליה מדרבא. משמע
דרבא סבר כעולא דרבי
יוחנן גופיה הוה דריש כעולא אי
לאו משום דמיבעי ליה לכדאביי
וקשה לרשב"א דצברק דהשורר את
הפעלים (ב"מ פא. וס) משמע צדארי
דסבר כרבי יוחנן גבי חוסס פרה ודש
זה לוקה ומשלם דמוקי לה אביי
כרבי מאיר ורבא אמר לעולם
כרצנן ואתנן אסרה תורה אפי' צא
על אמו פירוש ומשלם לנאת ידי
ממים משמע דבדין לוקה ואינו
משלם ולמאי דפרישי' לעיל דלמסקנה
דווקא צהני תלת אית ליה לעולא
דממונא משלם ולא לקי אתי שפיר
דבעלמא סבר כרבי יוחנן דלוקה
ואין משלם כדלריש רבי יוחנן וסמין
ליה ארבעים יכנו:

ניתרין בהו מעיקרא בו' ואם
תאמר מיעוק ליה דהויא
התראת ספק דלין אלו יודעין אם
מעידים שפק ויש לומר דהתראת
ספק לא הויא אלא כגון אל תומיר
שאף למומרה עצמו הוא ספק שסבור
שעדיין יש שהות ציוס אבל הכא
המומרין יודעין שמעדין שפק:

וניתרין בהו בתוך כדי דבור.
ואם תאמר היכי מני'
מו הדרי צבו והא צהתראה איכא
טפי מכדי דבור שהוא כדי שאילת
שלוס ויש לומר דכל זמן שעסקוים
באותו דבר חשיב הכל תוך כדי
דבור כדלמרינן במכות (דף ו.) דלפי'
מעדין מלה כל אחד תוך כדי דבור
של חזירו וחסין כולן תוך כדי דבור
של ראשון ואם נמלא אחד מתן קרוב
או פסול עדותן צבילה:

אלא פשיטא דאתרו ביה. וא"ת
היכי משלם ממון אפי' כי
אין אסון הא כיון דמתכוין להרוג
הוי ליה רודף ומתחייב צנפשו וקיס
ליה צדרכה מניה וי"ל צביכולין
להצילו צאחד מאצריו והכי אמרינן
בצן סוור (סנהדרין דף עז.):
ממאי דמותה לדבר חמור הוי

מותרה לדבר הקל דכאמ' לא הוי. אין לומר דטעמא משום
לההירגה הוא דקילב התראה דניחא ליה ליהרג על מנת שיהרוג
שונאו דתמות נפשי עס פלשמים הוא דקאמר אבל לא ניחא ליה
להכות את חזירו על מנת שילקוהו דהא אמתי' דפרק הגשרפין
(סנהדרין ד' עט.) דקתני דחייבי מיתות שנתערבו ודיוו בקלה וקאמר
בגמ' (שם דף פ:) ש"מ מותרה לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל והתם
פשיטא דכיון דהתרו צו לסקילה וקבל כ"ש שאם התרו צו חנק
על אותו דבר עלמו שהיה מקבל ואפי' צעי למימר דמותה לדבר
חמור לא הוי מותרה לדבר הקל אלא יש לומר דגוימת הכתוב
הוא דבעינן שימיר עלמו לאותה מיתה צין קלה צין חמורה:
ולמא

ופרכינן **חובל בחזירו**. דעל כרחק צממון נידון תקשי צנטל לאו
דלא יוסף פן יוסף שהוא אזהרה למכה את חזירו: והיה אם בן
הכוס. צמסכת מכות (דף צ:) מוקמינן לה צעדים וזממין: אלא.
על כרחק כיון דרצייה קרא למשלומין איכא לואקמא לעונש מלקות
דלאו דידיה צמעדין אנו את איש
פלוגי כהן שהוא צן גרושה דליכא
לאוקמי כאשר זמסו ולומר יהא הוא
צן גרושה תחתיו אלא סופג את
הארבעים והכי תנן צמסכת מכות ג.].
וחובל בחזירו נמי מוקמינן ליה צשאין
צה שיה פרוטה צכל חמשה דצרים
שצה כגון שלא פיתמו מכספו
וממלאכתו וריפוי לא הוצרך ולא צער
היה צה וצשוטה שאין לה צושט. והכא
נמי צאחמו מציית אלא אוקמי מלקות
דידה צבוגרת אבל עערה לשלם ולא
לילקי הואיל וריצבה גזירה שיה דתחת
תחת למשלומין: **לכדאביי** צשליה
פירקין דפרכינן וואימא חמשים אמר
רמנא מל מילי ושיני אביי חמשים
ט) כסף נתחדשו תחת קנס הועינו אבל
צושט ופגס שהוא צשאר חובלים לא
כלל כאן: **השוכב עמה**. קרא יתירא
הוא לדרשה נימא ונתן לאצי הנערה
חמשים כסף: **מכלל דזושא ופגס**.
דלאו מחמת הגנת שכיבה נימה שהרי
ישנן צשאר חובלים לא כלייניהו
צגוייהו דהני: **רבי אלעזר אומר**

עדים וזממין דמונא משלמי ולא לקי.
לא רכיבי קרא דצבורה היא דמלקות
לא שייך בה: ולאו צני התראה
נימהו. קודם עדות כדמפ' רבא ואזיל
הלכך אי איכא למענשיניהו לא
תענשיניהו אלא ממון דלין עונש הגוף
צלא התראה. ואע"ג דגבי צן גרושה
וצן חלוצה ענשינן להו מלקות צלא
התראה התם גזירת הכתוב דאשכחן
צבו מלקות צבהיל ויהיה אם צן הכות
ומוקמינן לקרא צמידי דלא מציית
למענשיניהו מכאשר זמס אבל היכא
דמציית למיעבד צבו הזמה לא שייך
צבו מלקות: **סדע**. שאי אפשר
להתרות צחס: **מעיקרא**. יוס או
שעה קודם שיעידו העדות: **אמרי**
אישלתינן. שכתנו ההתראה הרי
צנטלה ההתראה: **פרשי ולא מסהדי**.
אפילו אמת הואיל ואנו משודים
צעניכס מה לנו וללרה: **לצסוף**.
לאחר שפעידו: **מאי דהוה הוה**.
דכיון שהגיד אינו חוזר ומגיד ואינן
יכולין לחזור: **וניתרי צבו צסוך כדי**
דבור. לאחר שהעידו תוך כדי דבור
כדבור דמי ויכולים לחזור: **סוך כדי**
דבור. כדי שאילת שלוס: **וגרמו**
רמוזי צשעת העדות נרמזו להס

רמוזים על ההתראה להזכירם וצלשון כך שלא יקפידו: **לאו מילתא היא**
דאמרי. שיהו עדים וזממין רכיבין התראה: ה"ג דאינהו צעו
למיקטל צלא התראה ואינהו צעו התראה בו': כאשר זמס.
והס זממו להרוג את זה צעדותן שלא היה ולא צברא ולא התרו
צו ההתראה שהעידו עליה: **אלא מעשה**. דהאי דלא צעו התראה
משום כאשר זמס הוא מלקות של זממני עדות צן גרושה וצן
חלוצה: **דלאו מכאשר זמס אפי'**. עונש דידהו שהרי לא זממו
להלקותו אלא לחללו: **משפט השוה**. וכיון דרוב זממין לאו צני
התראה נימה הני נמי לא צעו התראה: **צמלוט צצמיסה**. שמתכוין
היה להרוג: **הכתוב מדבר**. דכמי צאס אסון יהיה שמתה האשה
ונתת נפש ואע"פ שלא נתכוון אלא לחזירו ואשמעינן נתכוון להרוג
את זה והרג את זה חייב: **אי דלא אפרו ציה**. אם תמיתנו מהרג: **אם**
ליקה ואפילו הכי אמר רמנא דכי אין שם חיוב מיתה יענש דמי ולדות ואף על גב דאיכא התראה למלקות אלמא משלם ואינו לוקה:

- (א) לקמן מ. ט (ב) ג' (ג) א
אלעזר. (ד) צ"ח פ. פ. פ.
סנהדרין כח. (ה) סנהדרין
עד. עט. ויש' על הללון
מ"ש צחס המייט.
(ו) סנהדרין פ. פ.
(ז) דברים ט. (ח) ו' לקמן
מ. א. (ט) [שם]. (י) ט"א
כסף נתחייבו תחת. רש"ל.
(יא) [מכות ג.]. (יב) וישין
מוס' מכות צ. ד"ה מעדין
והי צימר ציבור].

גליון הש"ס

נב' אבד קרא משפט
אחר. עין מכות דף ד ע"ב
כש"י ד"ה עדים וזממין
א"י התראה ועש"י:

הגהות הב"ח

(א) נב' אמר לך ר"י צ"ב
ש"א אלא ר' יוחנן:

מוסף רש"י

תחת אשר ענה. גבי
חמשים כסף כתיב. מכלל
דאיכא בושח ופגס.
מכלל דזושא ופגס שאינן
משום עיני. שהרי ישנן
צשאר חובלין אינו ככלל
זה. פגס הוא מוק העניש
נמי צשאר חובלות (לקמן
פ. ב.) במצות שבמיתה.
שהו מתכוין להרוג את
חזירו והכה את האשה.
הכתוב מדבר (סנהדרין ד' עב.
והע"ז שם עט.). דכתוב
ואם אסון יהיה ונתת
נפש תחת נפש. ואי לא
מתכוין להרוג דשובג הוא
אמאי מקטייל. אלא לאו
ש"מ צממין (שם וס.).